

TE-palvelut 2024

TE2024 tuumaustunti: TE-palveluiden rekisterinpito ja tietosuoja

Torstai 29.8.2024 klo 10-12

Ohjelma

Tietosuojan huomioon ottaminen kuntien valmistelussa, **Tarja Krakau**, Kuntaliitto

Rekisterinpito ja vaikutusten arviointi, **Sari Saranpää**, Tampere

Tietosuojavastaavan asema ja tehtävät, **Ilona Sidoroff**, Lappeenranta / Helsingin yliopisto

Ennakkokysymysten läpikäyntiä, kysymyksiä ja vastauksia, **Tarja Krakau**, Kuntaliitto

HUOM!

Esitys tallennetaan, ja kysymykset ja vastaukset kootaan julkaistavaksi.

Pidetään mikit ja kamerat kiinni esityksen ajan.

Keskustelu-kenttään voi kirjata kysymyksiä ja kommentteja.

Esitysten jälkeen on varattu aikaa keskustelulle.

Puheenvuoroa voi pyytää kättä nostamalla.

Tietosuojan huomioon ottaminen kuntien valmistelussa

29.8.2024

Tarja Krakau
Johtava juristi
Kuntaliitto

Henkilötietojen käsittelyn periaatteet

Art 5

Lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys	Käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi → Rekisteröidyn informointi
Käyttötarkoitussidonnaisuus	Tiedot kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla.
Tietojen minimointi → Mitkä tiedot ovat tarpeellisia?	Oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään.
Täsmällisyys	Täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä → Epätarkat ja virheelliset tiedot poistettava
Säilytyksen rajoittaminen	Säilytettävä tunnistettavissa muodossa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen käsittelyn toteuttamiseksi
Eheys ja luottamuksellisuus	Varmistettava henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, ml. suojaaminen esim. vahingoittumiselta → käytettävä asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimia

HUOM!
Rekisterinpitäjän osoitettava, että noudattanut em. periaatteita

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

- 1) järjestämislaissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen; sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin liittyvien tehtävien ja työvoimapalveluihin liittyvän neuvonnan hoitamiseen;
- 3) kohdassa 1 ja 2 tarkoitettuja tehtäviä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakkointiin ja ohjaukseen.

112 §

Rekisterinpitäjä ja rekisterinpitäjän velvollisuudet

Rekisterinpitäjä - Yhteisrekisterinpitäjä

- Tietosuoja-asetus 4 art. Määritelmät
- Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, **joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot**; jos tällaisen käsittelyn
- tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti,

Yhteisrekisterinpitäjät

123 §

- **Valtakunnallisen tietovarannon** rekisterinpitäjiä ovat KEHA-keskus ja työvoimaviranomaiset
- **KEHA** vastaa tietosuoja-asetuksen
  - 1) 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista (**rekisteröidyn informointi**)
  - 2) 25 artiklassa tarkoitettua **sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta**;
  - 3) 32 artiklassa tarkoitettua **käsittelyn turvallisuudesta**;
  - 4) 35 artiklassa tarkoitettua tietosuojaa koskevasta **vaikutustenarvioinnista**;
  - 5) 36 artiklassa tarkoitettua ennakkokuulemisesta ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän tietoturvallisuutta
- **Työvoimaviranomaiset** vastaavat muista kuin edellä mainituista tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista. **Kukin työvoimaviranomainen vastaa rekisterinpitäjän tehtävistä asiakkaidensa osalta.**
- **KEHA tai työvoimaviranomainen** omien asiakkaidensa osalta **vastaa tietojen luovuttamisesta** tahoille, joille on laissa säädetty oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tietoja työvoimapalvelujen asiakkaista.

Yhteisrekisterinpitäjien vastuujako

- Rekisterinpitäjien vastuut KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten välillä vastaavat pääosin voimassa olevan lainsäädännön mukaista rekisterinpitäjien vastuunjako KEHA-keskuksen ja TE-toimistojen sekä KEHA-keskuksen ja kuntakokeilussa mukana olevien kuntien välillä.
- Yhteisrekisterinpitäjinä toimivien KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten vastuualueet määritellään lainsäädännössä.
  - Rekisterinpitäjäksi tulee lainsäädännössä osoittaa sellainen taho, joka tosiasiallisesti käyttää rekisterinpitäjälle kuuluvaa määräysvaltaa ja voi toteuttaa rekisterinpitäjälle kuuluvat velvoitteet.
  - Taho, joka järjestää asiakastietojen käsittelyä varten asiakastietojärjestelmän, voi parhaiten vastata kyseisen järjestelmän tietosuojaan liittyvistä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä velvollisuuksista. → **KEHA**
  - Vastaavasti parhaat mahdollisuudet vastata käsiteltävien tietojen oikeellisuutta, ajantasaisuutta, minimointia ym. koskevien vaatimusten toteuttamisesta on taholla, jonka toiminnassa näitä tietoja ensisijassa syntyy ja käsitellään. → **Työvoimavo**

KEHA-keskus vastaa 1/2

- Rekisteröidyille toimitettavia tietoja koskevasta yleisistä läpinäkyvyyteen liittyvistä vaatimuksista (tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 1 kohta) sekä rekisteröidyn oikeuksien käyttämisen helpottamista koskevasta vaatimuksesta (tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 2 kohta)
  - **Rekisteröidyn informointi**
- **Sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta** (tietosuoja-asetuksen 25 artikla)
- **Käsittelyn turvallisuudesta** (tietosuoja-asetuksen 32 artikla)
- Tietosuojaa koskevasta **vaikutustenarvioinnista** (tietosuoja-asetuksen 35 artikla)
- **Tietosuojavaltuutetun ennakkokuulemisesta** (tietosuoja-asetuksen 36 artikla) ja muista sellaisista yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat käytettävän tietojärjestelmän tietoturvallisuutta

KEHA-keskus vastaa 2/2

- Lisäksi rekisteröity voi tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukaan käyttää rekisteröidyn oikeuksia suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään ja kutakin rekisterinpitäjää vastaan riippumatta yhteisrekisterinpitäjien vastuunjaosta.
  - Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen edellyttää, että jollekin **rekisterinpitäjistä esitetty pyyntö tai tiedustelu välitetään tarvittaessa sille rekisterinpitäjälle, joka rekisterinpitäjien keskinäisen vastualuejaon mukaan vastaa asiasta.**
  - Jos rekisteröity esittää KEHA-keskukselle esimerkiksi vaatimuksen tietojensa oikaisemisesta, virasto voi hallintolain mukaisesti siirtää asian sille työvoimaviranomaiselle, jonka asiakkaana rekisteröity on.

Työvoimaviranomaiset vastaavat 1/2

- Muista kuin KEHA-keskukselle erikseen säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, kuten
  - Henkilötietojen käsittelyn yleisiä periaatteita koskevien vaatimusten noudattamisesta sekä **periaatteiden noudattamisen osoittamisesta** (tietosuoja-asetuksen 5 artikla)
  - Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista koskevista menettelyistä, kuten pyynnön johdosta toteutetuista **toimenpiteistä ilmoittamisesta** (tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 3 kohta ja 4 kohta) ja lisätietojen pyytämisestä rekisteröidyn henkilöllisyyden vahvistamiseksi (tietosuoja-asetuksen 12 artiklan 6 kohta)
  - **Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta**, joista 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä voi tulla kyseeseen
    - Oikeus saada tutustua tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)
    - Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)
    - Henkilötietojen oikaisua tai poistoa tai käsittelyn rajoitusta koskeva ilmoitusvelvollisuus (tietosuoja-asetuksen 19 artikla)
    - (Rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaista oikeutta tietojen poistamiseen siltä osin kuin käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Rekisteröidyllä ei myöskään olisi kansallisessa laissa säädetyin rajoituksen mukaan tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaista oikeutta henkilöasiakasrekisterissä olevien tietojen käsittelyn rajoittamiseen.)

Työvoimaviranomaiset vastaavat 2/2

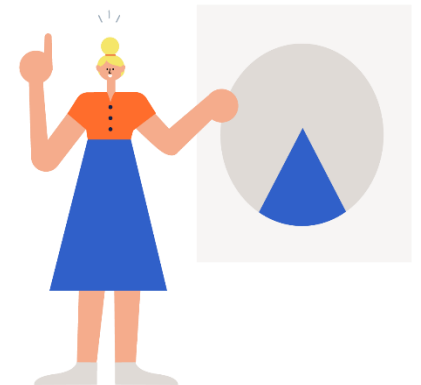
- Muista kuin KEHA-keskukselle erikseen säädetyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, kuten
  - Rekisteröityjen informoinnista (tietosuoja-asetuksen 13 artikla ja 14 artikla)
  - Käsittelytoimia kuvaavan selosteen ylläpitämisestä (tietosuoja-asetuksen 30 artikla)
  - Henkilötietojen käsittelijän käyttöä koskevien vaatimusten toteuttamisesta (tietosuoja-asetuksen 28 artikla)
  - Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilmoittamisesta (tietosuoja-asetuksen 33 artikla ja 34 artikla)
  - Henkilötietojen siirtoja kolmansiin maihin koskevien edellytysten varmistamisesta (tietosuoja-asetuksen V luku)
- Rekisterinpitäjän velvollisuuksista omistamiensa asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävien **lisäosien osalta** (myös lain 123 §:n 2 momentissa KEHA-keskukselle valtakunnallisen asiakastietovarannon osalta erikseen säädetyistä velvollisuuksista, kuten käsittelyn turvallisuudesta ja tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista).
- Työvoimaviranomaisten välinen vastuu rekisterinpitäjän tehtävistä määräytyy rekisteröidyn asiakkuuden perusteella.

Osoitusvelvollisuuden täyttäminen

- Osoitusvelvollisuus tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on myös pystyttävä osoittamaan noudattavansa tietosuojalainsäädäntöä.
- osoitusvelvollisuuden avulla rekisterinpitäjä näyttää, että se on aktiivisesti pyrkinyt tunnistamaan tietosuojaan liittyviä riskejä ja ottanut käyttöön tarvittavia toimenpiteitä henkilötietojen suojaamiseksi.
- Osoitusvelvollisuus tarkoittaa myös dokumentointivelvollisuutta, käytännössä tiettyjen toimenpiteiden tekemistä ja kirjaamista.

Tietosuojavaltuutetun sivuilla tietoa osoitusvelvollisuudesta ja dokumentoinnista

- <https://tietosuoja.fi/osoitusvelvollisuus>
- Sisältää linkkejä muihin ohjeisiin ja dokumentteihin

Mistä ohjeita

- Lähtökohtaisesti noudatetaan työvoimaviranomaisen (kunta, vastuukunta, kuntayhtymä) tietosuoja- ja tietoturvaohjeita
- Myös kunnan omat ohjeet ovat tärkeitä esim. mitä tulee fyysiseen tietosuojaan ja -turvaan.
- <https://www.kuntaliitto.fi/laki/tietosuoja>
- Esimerkki:
- [Liite Kanta-palvelujen asiakkuuden sitoumukseen: Kuvaus Kantapalveluihin liittyvien palvelujen yhteisrekisterinpitäjyydestä](#)

Asetuksen 2016/679 mukaista läpinäkyvyyttä koskevat suuntaviivat, WP260 rev.01, s. 6-7.

Tietoturvasta ja käyttöoikeuksista

Luottamuksellisuus ja turvallisuus

- Tietosuoja-asetus 5 art. 1 kohta f alakohta: Henkilötietoja on käsiteltävä tavalla, jolla varmistetaan henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, mukaan lukien **suojaaminen luvattomalta ja lainvastaiselta käsittelyltä** sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta tai vahingoittumiselta käyttäen asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimia (“eheys ja luottamuksellisuus”).
- Henkilötietojen suojaamiseen kuuluu muun muassa:
  - Asianmukainen käyttöoikeuksien hallinta; tehtäviin liittyvien käyttötarpeiden mukaan, pidettävä ajantasaisina
  - Salassapitosäännökset asettavat henkilötietojen käsittelylle lisärajoituksia
  - Käyttäjien luotettava tunnistaminen
  - Lokitiedot
  - Henkilökunnan asianmukainen ohjeistus mm. tietojen säilytystavat, poistaminen jne.

Käyttöoikeudet

- Käyttöoikeusvaltuushallinta on yksi tietosuojan turvaamistapa
- Työvoimaviranomaisen tulee käyttöoikeuksia hakiessaan huolehtia tietosuojaperiaatteiden noudattamisesta
  - Käyttöoikeuksien saaminen tulee olla välttämätöntä tehtävien kannalta
  - Käyttöoikeuksien laajuus suhteessa tiedon tarpeeseen
  - Käyttöoikeuksien ajantasaisuutta seurattava

KEHAN tietoiskut käyttövaltuuksista

- Organisaatiot ja työvoimaviranomaiset asiakastietojärjestelmissä
  - Mm. URA:n ja A-TMT:n toimistot, käyttäjäroolit sekä käyttövaltuuksien hakeminen
  - Tiistai 27.8.2024 klo 8-9
  - Diat ja tallenne saatavilla Työmarkkinatorin TE24-tietopankissa
- Yleisen avustusjärjestelmän demo ja käyttövaltuudet
  - Keskiviikko 28.8.2024 8-9
  - Tallenne sekä muut materiaalit ovat katsottavissa jälkikäteen TE24-tietopankin materiaaleista.

Tällaisia uutisia ei haluta

MEDIATIEDOTE - JULKAISTU 25.4.2023 14.37

Viranomaistarkastus paljasti poikkeuksellisen tietoturvaloukkauksen

HUSin työntekijää epäillään vakavasta tietoturvaloukkauksesta. Hänen työsuhteensa on purettu ja HUS on tehnyt asiasta tutkintapyynnön poliisille. Tietoturvaloukkauksen kohteita informoidaan kirjeitse.

Rikosepäilyt

Sosiaalitoimen työntekijää epäillään asiakastietojen katselusta Loviisassa

2023

Sata-alueen terveysasemien lääkäri- ja hoitajavastaanottojen potilastietoihin on kohdistunut tietosuojaloukkaus

UUTINEN | 10.5.2024

JULKINEN TIEDONANTO, TIEDOTE REKISTERÖIDYILLE

Satakunnan hyvinvointialue selvitti tietosuojaloukkausta aikuisten toimialueen terveyspalveluiden Savoa Partners Oy:n konsulttitoimintaan liittyen. Hyvinvointialue on helmikuussa 2024 keskeyttänyt kaiken yhteistyön kyseisen konsulttiyrityksen kanssa. Mediatiedote julkaistiin monikanavaisesti 7.3.2024, muun muassa Sata-alueen verkkosivuilla sata.fi.

Selvitysten perusteella potilastietoja on konsultoinnissa katsottu ilman, että konsulteilla oli hoitosuhdetta potilaaseen. Tietosuojaloukkaukset ovat kohdistuneet osaan Pohjois-Porin, Itä-Porin, Kankaanpään, Huittisten, Kokemäen, Harjavallan, Nakkilan, Säskylän ja Euran terveysasemien lääkäri- ja hoitajavastaanotoilla asioineista asiakkaista. Konsultoinnin tarkoitus on ollut toiminnan kehittäminen.

TAMPERE.
FINLAND

Case Tampere

**Työllisyyspalvelujen siirto- ja
organisointi (Työsi) - projekti**

**Tietosuoja ja rekisterinpito –
osaprojekti**

Tietosuoja ja rekisterinpito

- Osaprojekti on osa TYÖSI-projektikonaisuutta, joka tukee TE-uudistukseen valmistautumista sekä palvelujen hallittua siirtymää valtiolta työllisyysalueen järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta.
- Osaprojektissa keskiössä on TE25-muutoksen valmistelu tietosuojaan ja rekisterinpitäjyyteen, rekisteripitäjän velvollisuuksiin sekä lakisääteisen DPIA toteuttaminen.

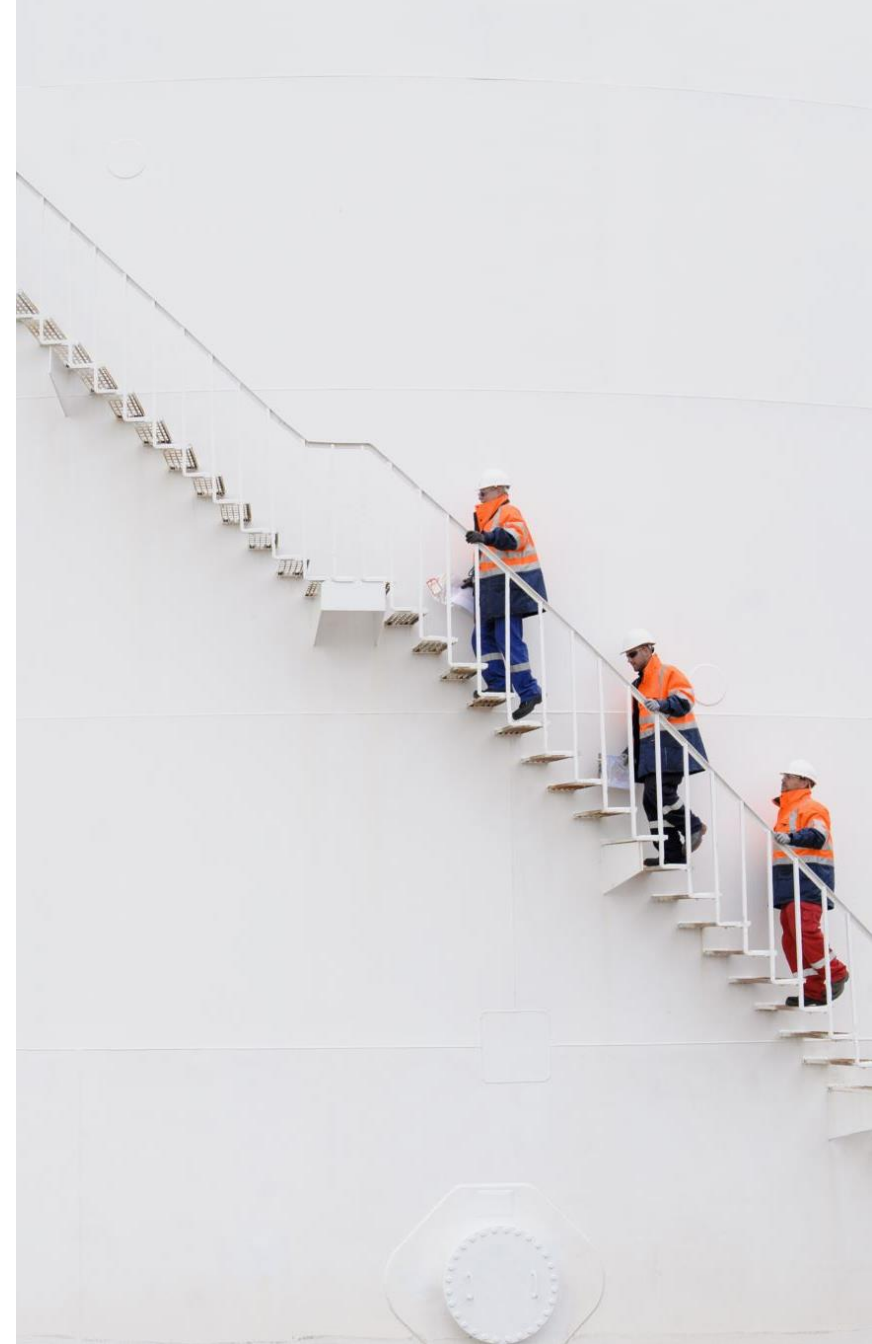
Tavoitteet

- Varmistetaan asiakkaiden ja siirtyvän henkilöstön henkilötietojen oikeaoppinen käsittely ja rekisteröityjen oikeuksien toteutuminen. Samalla vähennetään asiakkaisiin sekä siirtyvän henkilöstön ja heidän henkilötietoihinsa kohdentuvien riskien toteutumista.
- Tuottaa hyötyjä henkilöstölle luomalla selkeyttä ja varmuutta henkilötietojen oikeaoppiseen käsittelyyn. Myös prosessien määrittely- ja kartoittaminen mahdollistaa tehokkaan puuttumisen mm. tietosuojaloukkausten osalta.

Työpaketit

- Osaaminen
- Rekisterinpito
- Tietosuojatyön hallinta
- DPIA

Osaaminen

- Tietosuojaan ja tietoturvan koulutussuunnitelma osaksi Työllisyysalueen koulutus- ja perehdytysuunnitelmaa
  - Tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset kaikille
- Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistukset osana Tampereen kaupungin ohjeistuksia
- **Asiakastietojen käsittelyä koskeva ohjeistus**
- Muu ICT-osaaminen, järjestelmien käyttö, Tiedonhallinta, kirjaamisosaaminen
- Toteutus: Yhteistyössä osaprojektit, kuten ICT-osaprojekti, Muutostuki
- Järjestelmä: Tampereen kaupungin verkko-oppimisalusta, Intranet, yms.

Rekisterinpito

- Tavoitteena tunnistaa ja määritellä Tampereen seudun työllisyysalueen rekisterinpitäjäyys (rooli, vastuu, velvollisuudet) sekä kuvattuna tietosuojaselosteissa
- Rekisteröidyn oikeudet: prosessit suunniteltu ja kuvattu

Tietosuojatyön hallinta

Tavoitteena:

Tietosuoja- ja tietoturvapolitiikka ja/tai -hallintamalli-dokumentti on valmis ja hyväksytty

Toteutus: yhteistyössä osaprojektien kanssa, hyväksyntä Työllisyysjaosto?

Työsi-DPIA

- Tavoitteena on ollut tunnistaa ja arvioida henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä TE24 siirrossa ja organisoitumisessa sekä pyrkiä minimoimaan niitä etukäteen suunnitteluvaiheessa.
- Havaintoja päivitetään valmistelujen edetessä
- Tietosuojan vaikutustenarvioinnilla on kriittinen yhteys toiminnan jatkuvuuden säilymiseen

Työsi-projektin riskiarvioinnin toteutusta

- **Yhteistyössä**

- Työsi-pääprojekti: Projektin riskiarviointi
- Tietosuoja- ja rekisterinpito-osaprojekti: DPIA
- Tiedonhallinta-osaprojekti: Muutosvaikutusten arviointi

- **Tehostettu riskiarvio**

- Tarve tarkempaan riskikartoitukseen
- Toteutus
  - Riskienhallinnan (ja DPIA) koulutus projektipäälliköille
  - Riskikysely kaikille projektiin osallistuville henkilöille (n=76/200)
  - Projektipäälliköiden työpajat (n=8, 11/23 - 5/24), joissa kartoitettiin keskeiset projektin onnistumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät riskit, joista koostettiin keskeiset rekisteröidyn oikeuksiin vaikuttavat riski
  - Mukana 2x fasilitaattori ja 1x raportoinnin asiantuntija

Osaprojektien keskeiset riskit 5/2024

1. (asiakas)tietoon liittyvä tiedonsiirto ei toimi: tiedonsiirrot eivät ole onnistuneet tai työntekijöillä ei ole oikeuksia tarvittaviin tietoihin
2. laitehallinta, laitteiden käyttöönotto, tunnukset, käyttöoikeudet
3. vastuunjako: toimivallan rajoja ei tunnisteta, viranomaisten vastuut eivät ole selvillä
4. pitkittyvä muutosvaihe, työllisyysalueen toimintaa ei saada järjestykseen riittävän nopeasti laadun säilymiseksi ja henkilöstön pysyvyyden turvaamiseksi
5. osaprojektin henkilöstöresurssit
6. haasteet henkilöstötiedonsiirrossa
7. kuntien oma palvelutuotanto ja sen yhdistäminen lakisääteisiin (koko ekosysteemin hyödyntäminen)
8. soveltuvien tilojen puuttuminen
9. sopimusten jatkaminen ei onnistu (pitäisi tehdä uusia hankintoja tiukassa aikataulussa)
10. KEHA:n ja työllisyysalueen päällekkäinen tekeminen
11. työntekijöiden tietosuoja-/tietoturvaosaaminen
12. käyttöoikeuksien jatkuvuus vuodenvaihteen yli
13. palvelujen tuottaminen lähipalveluna eriarvoistaa asiakkaita
14. kv-asiakasviestintä
15. yrittäjä-asiakaspalvelun jatkuvuus ja toimivuus (hankintojen päättyessä)
16. viestintävastuun epäselvä jakautuminen (kunta/vastuukunta, kunnallinen/valtakunnallinen)
17. Työllisyysalueen talousarviota ei hyväksytä

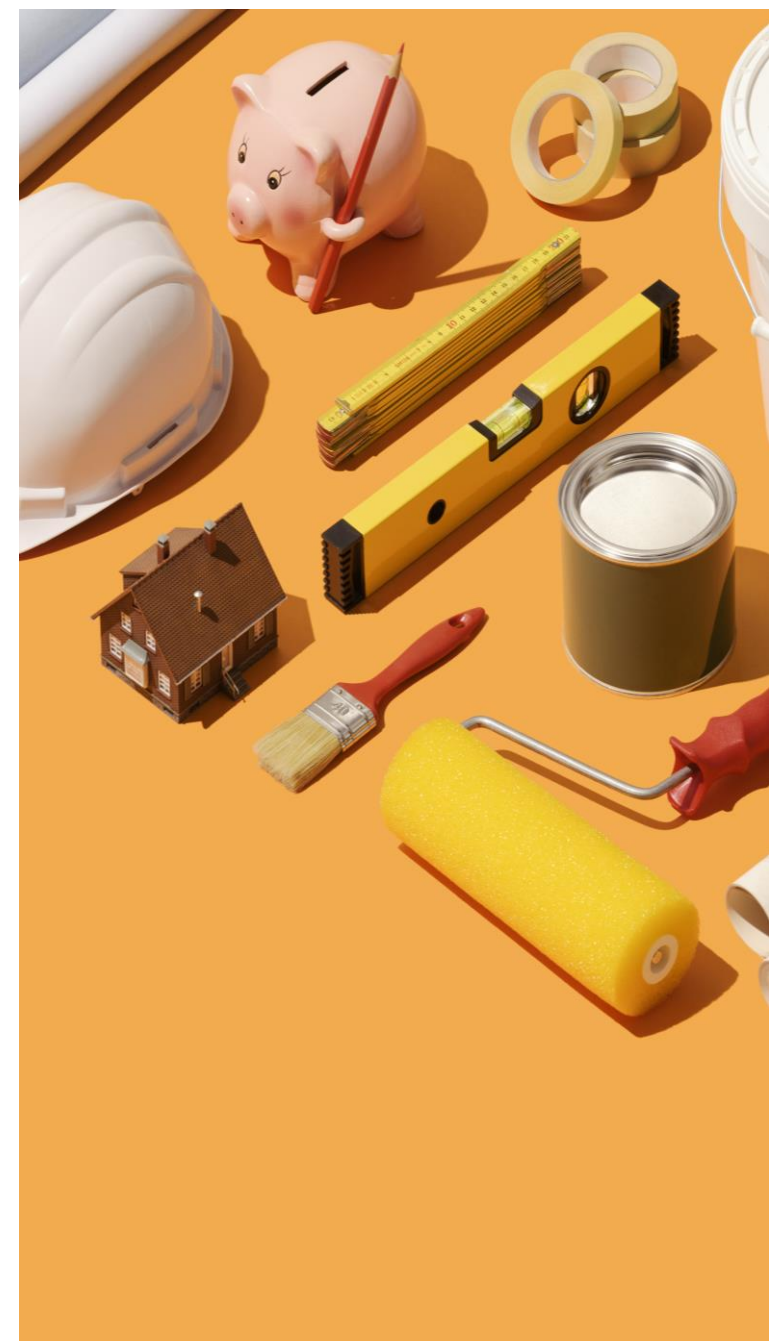
Nostoriskit Työsi-projektista

- Toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen hidasta, sillä mm. toimenpiteisiin tarvittavaa tietoa ei ole käytettävissä
- Mahdollisten uhkia ja riskejä ei ole tunnistettu toiminnan monimuotoisuudesta johtuen
- Tiukasta aikataulusta johtuen kaikkia kriittisiä toimenpiteitä ei saada valmistelua ennen siirtohetkeä
- Resurssiriskit
- Tietojärjestelmien käyttöönottoon liittyvät riskit
- Pitkittynyt muutosvaihe; työllisyysalueen toimintaa ei saada järjestykseen riittävän nopeasti laadun säilymiseksi ja henkilöstön pysyvyyden turvaamiseksi

Työsi-DPIAn toteutusta

- 10/2023 Tietosuoja- osaprojekti: Työkalu / lomake perustettu ja kuvaukset
- 11-12/2023 Työsi- DPIAn työpajoja järjestetty 7 kpl: Työsi- projektipäälliköt, TE-toimiston edustajat, Tykasin kehittämistiimi, Kaupungin TSTT-ryhmä
- 1/2024 TREn tietosuojavastaavan katselmointi
- Esittelyt:
  - 1/2024 Tietosuoja-projektin ohjausryhmä
  - 1/2024 ICT- osaprojektiryhmä
  - 2/2024 Työsi- johtotiimi
  - 3/2024 Tykas Johtoryhmä
- 4-5/2024 Projektiryhmät -kysely (200 henkilöä)
- 5/2024 Työsi- projektipäälliköt: riskit ja suojatoimet
- 6/2024 TREn tietosuojavastaavan katselmointi
- 6/2024 Työsi-Ohryn hyväksyntä
- 9-12/2024 Seuranta ja arviointi: riskit ja suojatoimet, varautuminen

Riskiarvioita Excelissä

Uhan kuvaus	Riskiluk.
Asiakastietoja on kunnissa olla eri paikoissa, myös epävirallisissa säilytyspaikoissa (Teams, Excel, sähköpostit, jne.) eli uhkana se ettei tunnisteta missä kaikkialla tietoa säilytetään ja miten olennainen tieto saadaan siirrettyä alueelle.	12
Oikeiden käsittelyperusteiden löytäminen haastavaa rajanveto eri palveluihin - yleisen toimialan työllisyyspalvelut	9
Työllisyysalueen tulkinta poikkeaa valtakunnallisesta esim. siinä, mitä tietoja voidaan käsitellä tai mikä on käsittelyperuste	9
Tiedot leviää liian laajalle	9
Kirjattujen tietojen virheellisyys	9
Liian laajojen käyttöoikeuksien myöntäminen tai väärin perustein myönnetty - käyttöoikeuksien määrittely	9
Eri viranomaisten kesken toimintatavoissa puutteita tai ristiriitoja	9
Henkilöstö ei tunne tai ymmärrä tietosuojan ja tietoturvan merkitystä	9
Puutteet uusien työntekijöiden perehdytyksessä - esim. kirjaustavat voivat olla erilaisia	9
Sote-asiakastietojen kirjaus	9
Asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet (mm. kuntien omien järjestelmien käyttöoikeuksien jakaminen)	9

Asiakaskäyttäjien siirto kuntiin: Mitä tehdä asiakkailla, joilla väärät tiedot järjestelmässä? TE-palveluihin ei siirry automaattisesti henkilön uudet osoitteet yms.	9
Julkisuuslain tulkinta erilaisista eri kunnissa / työllisyysalueilla. Esimerkkinä yritysten muutokeskusteluihin liittyvien tietojen luovuttaminen	9
KOTODIGI tulossa käyttöön, mutta Tampereella käytössä väliaikainen järjestelmä ja kunnill puolestaan voi olla käytössä Excel tai "kynä-paperisysteemi" / ei järjestelmää).	9
Henkilöasiakastietojen käsittely epäselvää; miten tietoja käsitellään, kuka käsittelee, missä tietoja säilytetään	9
Erilaiset suostumuskäytännöt voivat olla virheellisiä ja niihin pitää kiinnittää huomiota. Eli milloin ja missä tilanteessa suostumuksia kysytään ja miten ne dokumentoidaan ja niiden elinkaari hallitaan. Miten toimitaan, jos joku asiakas peruu suostumuksensa eli miten varmistetaan, ettei tietoja enää käsitellä sen jälkeen.	9
Puhelinneuvonnan ruuhkautuminen on myös riski, jolla on suoransaisia vaikutuksia myös asiakkaiden asioiden hoitamiseen.	9
Liian vähäinen koulutus henkilöstölle uusiin prosesseihin ja tietojärjestelmiin	9
Tietojen vaihto tehtävien siirtyessä kunnan muiden toimialojen työntekijöiden kanssa - epäselvyyksiä milloin tietoja voidaan luovuttaa	8
Vastuutaho (ei tiedetä, kuka vastuussa)	

Luovuttavissa organisaatioissa on muutosvastarintaa, jolloin tietojen siirto on hitaasti ja siirtämiset jää toteuttamatta. Muutosvastarintaa voi näkyä myös lisääntyneinä sairauksilomina.	9
TRE:n käyttöönoton tuella ei ole riittävästi resursseja, ja tarvittava tekninen apu ei ole nopeasti saatavilla. Käyttöönoton tukihenkilöt eivät saa teknistä etäyhteyttä apua pyytävien henkilöiden kanssa.	9
Ei tunnisteta, mikä tieto kuuluu työllisyysalueen tekijöille ja mikä kunnan tekijöille (joka siemmin kaikki kuuluvat kaikille). Käyttöoikeudet, kun työllisyysalueen ja kunnan palvelut "hajautuvat", eivät tule työtehtävien mukaisesti liian oikeuksia tai liian vähän. Kuka huolehtii käyttöoikeuksien poistosta kuntien verkkolevyiltä, Teamsista, s-postilistoista ym.	9
Ei tunnisteta, ketä kaikkia (koto?, non-työnhakijat?, täysikäinen?) asiakkaat ovat (rajaus puutteellinen) ja tietoja siirtyy useilta eri tahoilta.	9
Papereiden käsittely työpisteissä	9
Digitaalisen tiedon siirtoon liittyvät tehtävät ja niihin liittyvät riskit (manuaaliset ja automaattiset siirrot) luokiteltavat ohjeistuksessa, virheelliset ohjeet, Tampereen tiedonhallinta-päivät ei ole tunnistettu ja ohjeet virheelliset	9

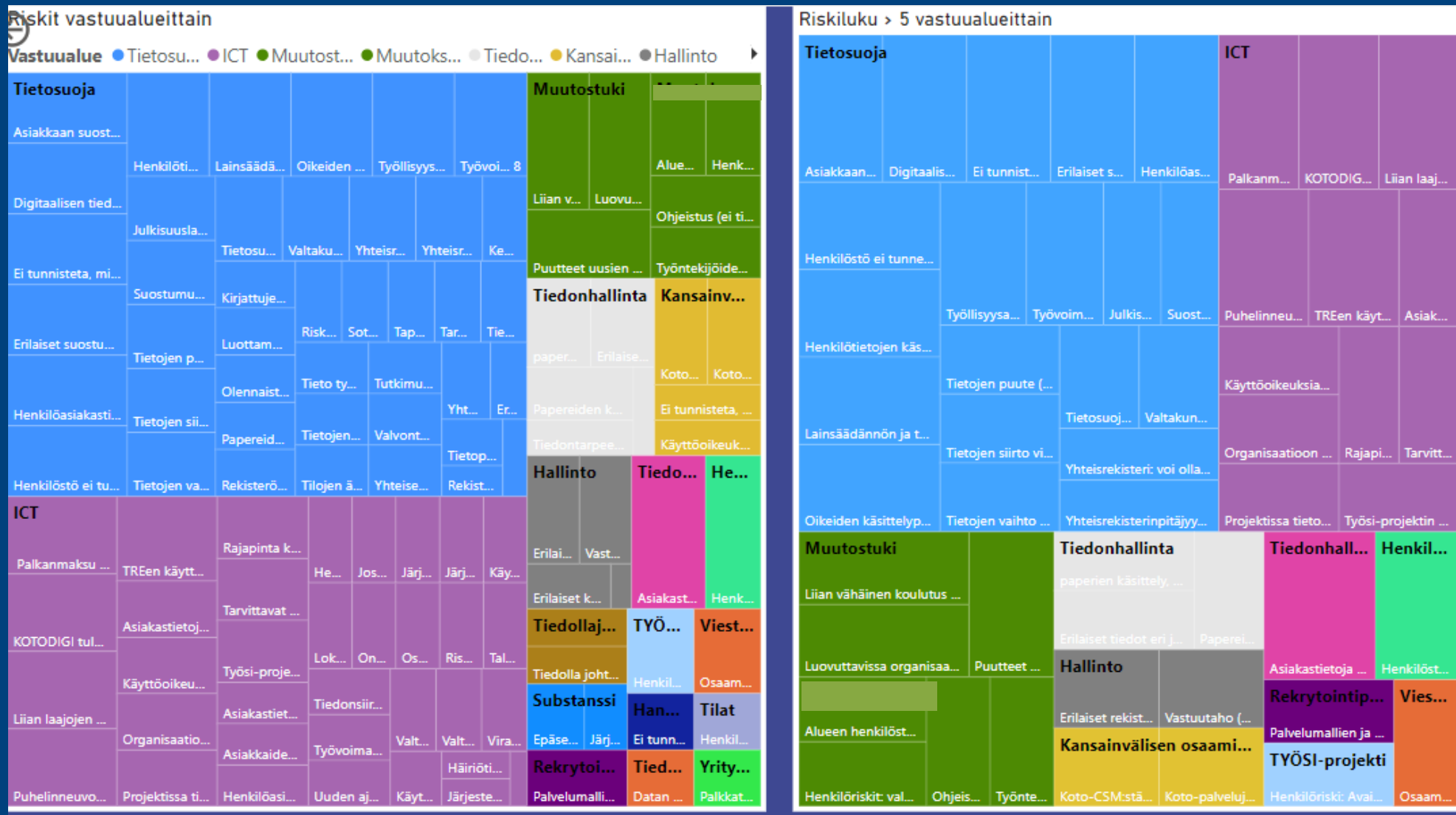
massapostitukset	9
Lainsäädännön ja toimivallan tuntemus	9
Asiakkaan suostumukseen liittyvät epäselvyydet, suostumusten hallinta heikkoa	9
Tiedonsiirron haasteet työvoimaviranomaisen ja hyvinvointialueen välillä	9
Palkanmaksu menee pieleen tai ei saada oikeuksia järjestelmiin, jos palvelussuhteen tiedot ei tule mukana, samoin lomatieidot yms.	9
Henkilöstön muutostuki - ja muut henkilöstölle suunnattujen kyselyjen tietoja (joissa kerätään liian arkaluonteista tietoa esim. avoimissa kysymyksissä) pääsee myös sivullisille. Käyttöoikeushallinta kyselytiedoissa ja -järjestelmissä (sovellukset) on epäselvää: ketkä kyselyihin + sitä kautta myös arkaluonteiseen tietoon pääsee käsiksi.	9
Osaamiseen liittyvää tietoa kerätään, mutta ei tiedetä mihin kerätään, kuka tallentaa tai ketkä tietoon pääsee käsiksi.	9

Riskiarvion
tehtäväalueet
ja riskiluvut+ riskien
määrä yhteenvedona

Huom!
Kun riskiluku
(todennäköisyys x
vakavuus)
> 5, jäännösriskien
minimoimiseksi
suunniteltava
suojatoimet

Vastuualue	Riskit yhteensä	Riskiluku 6	Riskiluku 8	Riskiluku 9	Riskiluku 12
Hallinto	4	2			
Hankinnat	1				
Henkilöstö	1			1	
ICT	35	7		5	
Kansainvälisen osaamisen palvelut	4	2			
Muutostuki	7	4		3	
Rekrytointipalvelut ja kohtaanto	1	1			
Substanssi	2				
Tiedolla johtaminen	3				
Tiedonhallinta	5	3			
Tietosuoja	42	9	1	10	
Tilat	1				
Viestintä	1	1			
Yrityspalvelut	1				
Tiedonhallinta, ICT, Tietosuoja	1				1
Työsi	1	1			
Yhteensä	110	31	1	19	1

Työsi-DPIA riskiarviot PowerBI:ssä

Työsi-DPIA riskihavaintojen tiivistelmä

Tunnistetaanko salassapitosääädökset?

Osaaminen: Miten toimia uudessa organisaatiossa?

Toimivaltuudet: Kuka voi käsitellä asiakastietoja?

Onko riittävästi resursseja siirtymän ICT- käyttö- ja lähitukeen?

Mitä on yhteisrekisterinpitäisyys?

Työsi-DPIA suojatoimet

Selkeyttää tiedonsaantioikeuksia ja tietojen luovuttamista

Varmistaa osaaminen: perusperehdytys tietosuojaan ja –turvaan sekä asiakastietojen käsittelyyn

Selkeyttää toimivaltuuksia, kun työtehtävät TYAlla, kunnassa tai %-osuuksilla molemmissa

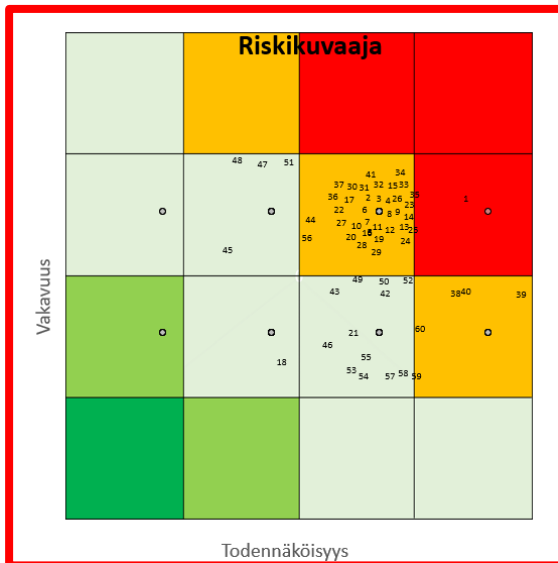
ICT suunniteltu mm. laitteiden käyttöönotto ja tuki, käyttäjätunnushallinta

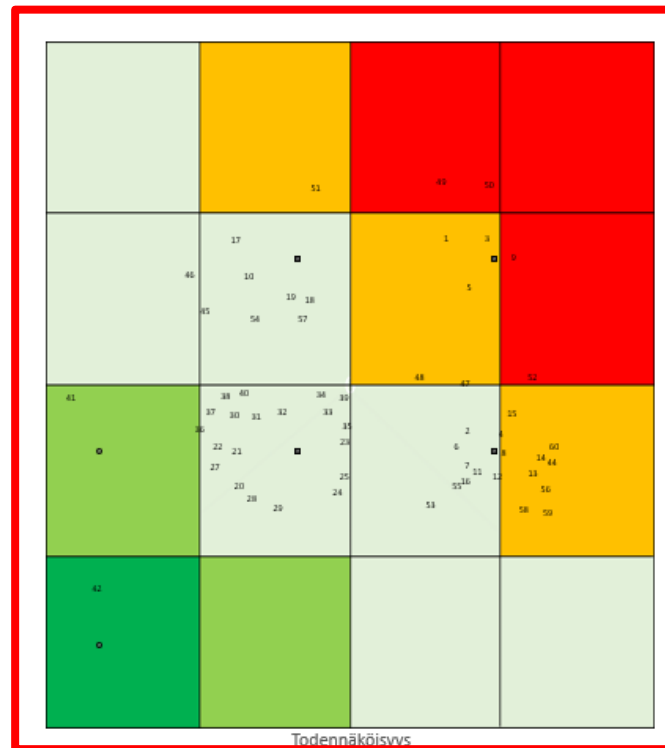
Yhteisrekisterinpitäjäyys: Roolien, vastuiden ja velvoitteiden jakautuminen

Työsi-riskitilanne 6/24:

Jäännösriskit 2/24

Jäännösriskit 5/24

Kriittisiin riskiin suunniteltu 1 -5 suojatoimenpidettä

- Riskit kontrollissa
  - Riskien välttäminen
  - Riskien pienentäminen
- Arvioidut jäännösriskiluvut alentuneet (vakavuus X todennäköisyys)

Yhteenveto

- Riskitilanne alentunut
- Riskienhallinta edistynyt

P.S. Muistetaan TE24siirron ja uudistuksen monimuotoisuus

Sari Saranpää

Tietosuoja-asiantuntija

Projektipäällikkö Tietosuoja – ja rekisterinpito

Kiitos!

An aerial photograph of a dense residential neighborhood. The buildings are closely packed, featuring a variety of colors including white, yellow, orange, and red. Most roofs are covered in red tiles, but some are dark grey or black. Numerous white chimneys and satellite dishes are visible on the rooftops. The overall scene is a vibrant and textured urban landscape.

Tietosuojavastaavan rooli ja asema kunnassa

Tietosuojavastaava, väitöskirjatutkija
Ilona Sidoroff

Tietosuojavastaavan asema ja rooli ovat lakisääteisiä

- Yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) 37–39
- Itsenäinen ja riippumaton asema
- Organisaation sisäinen asiantuntija, jota tulee konsultoida henkilötietojen suojaan liittyvissä kysymyksissä
- Valvoo tietosuojalainsäädännön noudattamista organisaatiossa, myös valvontaviranomaisen ja asiakkaiden ”edustaja” organisaation sisällä
- HUOM! Tietosuojavastaava ei vastaa tietosuojasta, englanniksi nimike on Data Protection Officer (DPO), joka kuvaa tehtävää paremmin

Tietosuojavastaavan työ suomalaisessa kunnassa

- Pelkkä GDPR-osaaminen ei riitä, pitää hallita myös hallinnon yleislait sekä lukuisat substanssilait (esim. varhaiskasvatuksen erityislait)
- Tarvitaan myös osaamista ja ymmärrystä kunnan toiminnasta
- Monipuolisuus on kuntatyön suola, mutta myös haaste

Kunta-alan kipukohtia

- Resurssipula on krooninen
- Täysipäiväiset tietosuojavastaavat edelleen harvinaisia, tietosuojatiimit ”yksisarvisia”
  - Eturistiriidat yleisiä, esim. tietohallintopäällikkö, asiakirjahallintopäällikkö, hallintopäällikkö
- Aivovuoto valtiolle ja yksityiselle sektorille
- Tietosuojavastaavan asema organisaatiossa usein liian alhaalla
- Raportointi ylimmälle johdolle ei toteudu
- Tietosuojavastaavia ei oteta mukaan tarvittaviin prosesseihin ajoissa, jos ollenkaan

Työllisyyspalvelut lisäävät työmäärää ja työn vaativuutta

- Työllisyyspalvelut ovat monimutkainen kokonaisuus, johon liittyy
  - Erityislainsäädäntöä
  - Useita eri organisaatioita, joiden vastuut risteävät
  - Laaja määrä asiakastietoa, joka on salassa pidettävää ja siksi erityisen riskialtista
- Tällä hetkellä tietosuojavastaavia työllistää erityisesti opetus, työllisyyspalvelut tulevat olemaan todennäköisesti työllistävämpi kokonaisuus, ”uusi sote”
- Tietääkseni vain kolme kuntaa on rekrytoinut asiantuntijan työllisyyttä varten

Mitä pitäisi tehdä?

- Tietosuojavastaavan asema ja rooli ovat tietosuoja-asetuksen ”kovaa ydintä”, keskeinen tapa varmistaa asetuksen tavoitteiden toteutuminen
- Tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuus koskee myös tietosuojavastaavan aseman ja roolin toteutumista
- Työllisyyspalveluiden siirto kuntiin edellyttää paitsi tietosuojan vaikutustenarviointia, myös laajempaa tiedonhallintalain edellyttää muutosvaikutustenarviointia
- Näiden arviointien yhteydessä tulisi arvioida myös muutokset tietosuojavastaavan työmäärässä ja työn vaativuudessa

Muistutuksena:

Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin.
Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

(Perustuslain 2 § 3 momentti)

Kysymyksiä tietosuojasta työvoima- ja kotopalveluissa

**Tietojen luovuttaminen
ennen järjestämis-
vastuun siirtoa**

Voimaanpanolaki

Tiedonsaanti ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

- *Kunnalla tai kuntayhtymällä, jolle järjestämisvastuu siirtyy, on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada TE-toimistolta, ELY-keskukselta, Keha-keskukselta sekä kuntakokeilussa mukana olevalta kunnalta toimeenpanon valmistelussa välttämättömät:*
- 1) tiedot työvoimaviranomaiselle siirtyvistä asiakkaista, ei kuitenkaan työvoimapalvelujen asiakastietoja laajemmin kuin asiakkaan palveluprosessin ja palveluiden jatkuvuuden turvaaminen edellyttää;
  - *1 kohtaa sovelletaan 1.8.2024 alkaen.*
- 2) tiedot 6 §:ssä tarkoitettuun henkilöstöön;
- 3) tiedot 8 ja 10 §:ssä tarkoitetuista sopimuksista;
- 4) muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitettut tiedot.

- HE 37/2024 , TyVM 7/2024

14 §

Tiedonsaanti ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

14 §

- Kunta tai kuntayhtymä saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin sisältyviä henkilötietoja toimeenpanon valmistelussa vain siltä osin kuin se on toimeenpanon valmistelemiseksi välttämätöntä.
- Edellä 1 momentissa tarkoitettuja **tietoja voidaan luovuttaa myöntämällä käyttöoikeus työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietojärjestelmäkokoaisuuteen ja monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmään.**
- Työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava **kunta tai kuntayhtymä myöntää käyttöoikeuden** kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, jonka tehtäviin kuuluu toimeenpanon valmistelu.
- Kehittämis- ja hallintokeskus vastaa käyttöoikeuden teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen työvoimaviranomaisen ilmoituksen perusteella.

Ks. Työmarkkinatori/ Taimissa dokumentti **Työvoimaviranomaisten tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa**

- lueteltu mm. luovutettavat tiedot

Valtiolta siirtyvien henkilöiden tietojen luovuttaminen

1/2

Kysymys: Olemme saaneet tiedoksi nimilistan TE-toimistosta, ELY- ja KEHA-keskuksesta työllisyysalueelle siirtyvästä henkilöstöstä. Kenelle näitä henkilötietoja (nimet) voidaan luovuttaa ja millä perusteella?

Vastaus: Voimaanpanolain 14 §:ssä säädetään, että kunnalla tai KY:llä, jolle järjestämisvastuu siirtyy, on oikeus saada TE-toimistolta, ELY-keskukselta, KEHA-keskukselta sekä kuntakokeilukunnalta toimeenpanon valmistelussa välttämättömiä tietoja, joita ovat mm. :

- 2) tiedot lain 6 §:ssä tarkoitettusta henkilöstöstä;
- **2 momentissa** säädetään tietojen käsittelyn laajuudesta. Pykälän perusteluissa todetaan, että työvoimaviranomaisella olisi oikeus käsitellä saamiaan henkilötietoja vain **siltä osin kuin se on toimeenpanon valmistelemiseksi välttämätöntä**.
  - asiakastietojen tietojärjestelmämuutosten toteuttamisen yhteydessä,
  - asiakastietojen siirtämisen valmistelemiseksi sekä
  - asiakaspalvelun toimeenpanon valmistelemiseksi ja asiakkuuksien kohdentamiseksi oikeille vastuuasiantuntijoille.

Valtiolta siirtyvien henkilöiden tietojen luovuttaminen

2/2

- Tietojen käsittelyssä tulee noudattaa yleisiä henkilötietojen käsittelyperiaatteita, jotka edellyttävät mm. että tietoja käsittelevällä on jokin laillinen käsittelyperuste.
- Siirtyvien henkilöiden tietoja ei saa luovuttaa kenellekään pelkästään uteliaisuuden tyydyttämiseksi.
- Jos siirtyvien henkilöiden nimiä pyydetään erikseen, niin luovutukseen sovellettaisiin julkisuuslain säännöksiä tietojen luovuttamisesta viranomaisen henkilörekisteristä. Tällöin kunnan tai kuntayhtymän tulisi varmistua siitä, että pyytäjällä on oikeus käsitellä tietoja. (Julkl 16 § 3 mom)

**Tietosuojakysy-
myksiä palveluiden
järjestämisen
aikana**

Järjestämislaki

Saako työllisyyspalvelut luovuttaa asiakkaita koskevia arkistoitujakin asiakirjoja työllisyysalueelta toiselle?

- Työvoimaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään järjestämislain 115 §
- → oikeus saada **välttämättömät tiedot**
- Välttämättömyys on arvioitava tapauskohtaisesti
- Arkistoisella ei ole tiedonsaannin arvioinnissa merkitystä, mutta kaikkea vanhaa tietoa ei ole tarpeen siirtää, jos tieto ei ole välttämätöntä asiakkuuden kannalta

Työvoimaviranomaisella on oikeus saada työvoimapalvelujen toimeenpanossa **välttämättömät** tiedot

- toiselta työvoimaviranomaiselta,
- muulta kunnan viranomaiselta,
- valtion viranomaiselta,
- hyvinvointialueelta,
- Kansaneläkelaitokselta,
- työttömyyskassalta,
- Eläketurvakeskukselta,
- Työllisyysrahastolta,
- työvoimapalvelujen palveluntuottajalta,
- muulta työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitun työvoimaviranomaisen järjestämän työllistymistä tukevan palvelun tuottajalta sekä
- järjestämislain 54 §:ssä tarkoitetun työkokeilun toteuttajalta.

115 §

Voiko asiakkaiden tietojenvaihtoa tehdä työvoimaviranomaisen ja kunnan yleisellä toimialalla toteutettaviin, työllistämistä edistäviin palveluihin? 1/2

- Asiakkaan tietoja ei voitane luovuttaa yleisen toimivallan puolelle edes asiakkaan suostumuksin?

Vastaus:

- Järjestämislain 112 §:ssä on säädetty asiakastietojen käyttötarkoitukset, eikä kysymyksessä mainittu kunnan yleiseen toimivaltaan kuuluva toiminta ole siinä mukana

Suostumus käsittelyperusteena – tilanteita

2/2

- Suostumus mahdollinen oikeusperuste, kun
  - käsitellään erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja (esimerkiksi terveystietoja tai etnistä alkuperää)
  - Henkilötietoja siirretään kolmansiin maihin tai kansainväliselle järjestölle
  - tehdään automatisoituja yksittäispäätöksiä tai profilointia
- HE 207/2022 vp, s. 322: ”... Terveystilaa koskevat tiedot ovat yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja **erityisiä henkilötietoja**, minkä vuoksi niiden luovuttaminen palveluntuottajalle edellyttäisi tietojen **välttämättömyyden lisäksi, että henkilö antaa yksilöidyn kirjallisen suostumuksen tietojen luovuttamiselle**. Asiakkaan antamassa suostumuksessa olisi kyse **suojatoimesta**.

Suostumuksen käyttämisestä

- Suostumusta viranomaisten suorittaman tietojenkäsittelyn oikeusperusteena ei pidetä täysin poissuljettuna.
- Kts. esim. [Asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat 05/2020](#)
- Myös kansallisesti on katsottu suostumuksen tietyssä tilanteessa olevan mahdollinen käsittelyperuste, kun esim. viranomaisen sovelluksen käyttö on aidosti vapaaehtoista ja kun tietojenkäsittelyn mahdollistava suostumussäntely on täsmällistä ja tarkkarajaista siten, että säntely sisältää säännökset suostumuksen antamisen ja peruuttamisen tavasta sekä suostumuksen aitouden ja vapaaseen tahtoon perustuvuuden varmistamisesta.
- Säntelyssä on myös varmistettava suostumuksen perustuminen riittävään tietoon suostumuksen käyttötarkoituksista ja esimerkiksi tietojen luovutuksista. Tällöin suostumuksesta on ilmentävä, että sitä ei ole annettu viranomaismenettelyssä. Kts. PeVL 20/2020 vp, s. 8.

Voiko kunta rekisterinpitäjänä luovuttaa asiakastietoja esim. ELY-keskukselle?

1/2

- Jalava-hankkeessa mm. tutkimme palveluiden vaikuttavuutta ja tämän tutkimuksen tekoa varten tarvitsemme asiakastietoja. Kehitämme myös tulospalkkiomalleja, jota varten saatamme tarvita tietoa esim. asiakkaan työllistymisestä palvelun jälkeen.

Vastaus:

- Järjestämislaisissa ei ELY-keskuksille ole säädetty tiedonsaantioikeutta
- Järjestämislain 112 §:ssä on säädetty asiakastietojen käyttötarkoitukset, eikä kysymyksessä mainittu toiminta ole siinä mukana; ks. Seur. dia
- Epäselvää, voisiko tietoja saada sillä perusteella, että niitä käytettäisiin tutkimuksellisiin tarkoituksiin?
- JulkisuusL 28 § Viranomaisen lupa salassapidettävän asiakirjan antamiseen?

Tieteellisestä tutkimuksesta tietosuojalaissa 2/3

- **31 § Tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä koskevat poikkeukset ja suojaustoimet**
- Käsiteltäessä henkilötietoja tieteellistä tai historiallista tutkimustarkoitusta varten voidaan tietosuoja-asetuksen 15, 16, 18 ja 21 artiklassa säädetyistä rekisteröidyn oikeuksista tarvittaessa poiketa edellyttäen, että:
  - 1) käsittely perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan;
  - 2) tutkimuksella on vastuhenkilö tai siitä vastaava ryhmä; ja
  - 3) henkilötietoja käytetään ja luovutetaan vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka muuta yhteensopivaa tarkoitusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.

Käyttötarkoitussidonnaisuus

3/3

- Tiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten
- Tietoja ei saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla;
- Myöhempi käsittely ei ole yhteensopimatonta alkuperäisen tarkoituksen kanssa, jos kysymys yleisen edun mukaisesta
  - arkistointitarkoituksesta taikka
  - **tieteellisestä tai historiallisesta tutkimustarkoituksesta** tai
  - tilastollisesta tarkoituksesta

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

- 1) järjestämislaissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen; sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin liittyvien tehtävien ja työvoimapalveluihin liittyvän neuvonnan hoitamiseen;
- 3) kohdassa 1 ja 2 tarkoitettuja tehtäviä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen.

112 §

Toivon, että kerrotaan tämän ison muutoksen tietosuojaan vaikutustenarvioinnin tekemisestä ja ketkä siinä olisi hyvä olla mukana.

Vastaus:

- Tietopankissa TE-digi-hankkeessa tehty vaikutusarvioinnin päivitys tehty. Tiivistelmä löytyy tietopankissa.
- Koto-digistä ja YA-järjestämän arvioinnit meneillään.

Onko kirjaamisessa otettava huomioon tai opittava jotain, kun järjestelmät ovat valtakunnallisia? Mitä kirjataan, mitä ei kirjata? 1/2

Vastaus:

- Käsiteltävistä tiedoista on säädetty järjestämislain 114 §:ssä
  - 1 mom henkilöasiakasta koskevat tiedot
  - 2 mom työvoimapalveluja hakevaa tai saavaa työnantajaa koskevat tiedot
  - 3 mom työvoimapalvelujen tuottajaa koskevat tiedot
- Tietojen kirjaamisessa on otettava huomioon tietosuoja-asetuksen 6 art käsittelyn periaatteet, kuten tietojen minimointi; ks. Seur. Dia

Henkilötietojen käsittelyn periaatteet

2/2

Art 5

Lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys	Käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi → Rekisteröidyn informointi
Käyttötarkoitussidonnaisuus	Tiedot kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla.
Tietojen minimointi → Mitkä tiedot ovat tarpeellisia?	Oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään.
Täsmällisyys	Täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä → Epätarkat ja virheelliset tiedot poistettava
Säilytyksen rajoittaminen	Säilytettävä tunnistettavissa muodossa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen käsittelyn toteuttamiseksi
Eheys ja luottamuksellisuus	Varmistettava henkilötietojen asianmukainen turvallisuus, ml. suojaaminen esim. vahingoittumiselta → käytettävä asianmukaisia teknisiä tai organisatorisia toimia

HUOM!
Rekisterinpitäjän osoitettava, että noudattanut em. periaatteita

Mitä tulee huomioida, kun pohditaan kunnan työntekijöiden käyttöoikeutta asiakastietojärjestelmään/ Työmarkkinatoriin? Onko kirjaajan oltava virkasuhteinen? 1/3

Vastaus:

- Työvoimaviranomainen päättää, kenelle se hakee ja missä laajuudessa käyttöoikeuksia
- Järjestämislain 125 §:ssä lueteltu käyttötarkoitukset, joihin käyttöoikeus voidaan myöntää

Virkasuhteesta

- Pelkkä tietojärjestelmän käyttäminen ei välttämättä ole julkisen vallan käyttämistä, joten käyttöoikeuden myöntämistä ei ole tarpeen rajata vain viranhaltijoihin. Pelkkä tekninen kirjaaminen järjestelmään ei edellytä virkasuhdetta. Sen sijaan järjestelmässä tehtävät suunnitelmat, päätökset tulee tehdä virkasuhteessa.

Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen 2/3

- Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden
  - *kunnan ja kuntayhtymän palveluksessa olevalle* henkilölle, sekä
  - työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta.

125 §

Mahdollistaa käyttöoikeuden myöntämisen paitsi oman kunnan työntekijälle myös

- kuntalain 54 §:n mukaisella sopimuksella toimivallan saaneelle **toisen kunnan viranhaltijalle**
- Palveluntuottajan palveluksessa olevalle – työsuhteiselle – henkilölle
- Entä toisen kunnan palveluksessa oleva työsuhteinen henkilö – voisiko tuottaa palvelua vastuukunnalle sopimusperusteisesti?

KEHA-keskus vastaa käyttöoikeuksien teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen viranomaisen ilmoituksen perusteella.

Valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkoko- naisuuden käyttöoikeudet 3/3

- Käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta.
- Käyttöoikeus on **rajattava sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan ja kestoltaan siihen, mikä on henkilön tehtävien hoitamisen kannalta välttämätöntä.**
- Henkilö, jolle on myönnetty käyttöoikeus, saa käsitellä vain sellaisia 114 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä hänen tehtäviensä hoitamiseksi, ja vain siten kuin hänen tehtäviensä hoitamiseksi on välttämätöntä.
- Käyttöoikeuden muuttaminen ja poistaminen 126 §

124 §

Huom!

Työvoimaviranomainen vastaa siitä, että käyttöoikeudet myönnetään tietosuojasääntely ja -periaatteet huomioon ottaen

Kysymys säilytysajoista

Kysymys:

- Miten pitkä säilytysaika on TE-puolen lausunnoilla, päätöksillä ja KEHAN maksatuspuolen maksatuspäätöksillä? Ne viranomaispäätökset, jotka ovat siirtymässä valtiolta kunnalle? Onko jossain tätä tietoa kerätty yhteen excel:n?

Vastaus:

- Säilytysaikaohjeet tulevat suoraan TE-toimistoista.
- Tiedot löytyvät KEHA-keskuksen TE24 Tietopankista Asianhallinta-kansiosta: [Asianhallinta](#)

Miten tullaan ohjeistamaan tietosuoja- ja tietoturvavirheiden reagoimiseen? Esim. syötetään tietoja väärän asiakkaan tietoihin.

Vastaus:

- Kunnilla tulee olla omat ohjeensa siitä, miten toimitaan henkilötietojen tietoturvaloukkauksissa
- Lähtökohta on, että toimitaan kuntien / vastuukuntien omien ohjeiden mukaisesti, kuten kuntakokeiluissakin

- Tietosuojavaltuutetun sivuilla on runsaasti ohjeistusta tietosuoja/-turvaloukkauksista ja toimintavoista.
- <https://tietosuoja.fi/tietoturvaloukkaukset>

Mitä tulee ottaa huomioon rekisterinpidossa ja tietosuoja-asioissa, kun yrityspalveluissa asioidaan kehitysyhtiön kanssa?

1/4

Vastaus:

- Epäselvää, missä tarkoituksessa asioidaan? (yrityspalveluilla tarkoitettaneen työvoimapalveluihin liittyviä yrityspalveluita ja kehitysyhtiöllä no. Kuntien kehitysyhtiötä.)
- Järjestämislaissa käsiteltävistä tiedoista säädetään 114 §, jossa mm.
  - Työvoimapalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta käsiteltäviä tietoja lueteltu 2 momentissa
  - Työvoimapalvelujen tuottajasta käsiteltäviä tietoja lueteltu 3 momentissa
- Tiedonsaantioikeuksista useissa pykälissä mm.
  - Palveluntuottajan tiedonsaantioikeus 116 §
  - Työnantajan tiedonsaantioikeus 118 §

Tietojen luovuttaminen työnantajalle työpaikan täyttämistä varten ja työnantajan tiedonsaantioikeus

2/4

- **Työvoimaviranomainen** voi luovuttaa työnantajalle työpaikan täyttämistä varten tarpeellisia tietoja työnhakijasta **vain työnhakijan kirjallisella suostumuksella**.
- Henkilöasiakkaan tietoihin on merkittävä tieto suostumuksesta tai siitä kieltäytymisestä.

118 §

Työpaikan täyttämistä varten tarpeelliset tiedot

3/4

Työpaikan täyttämistä varten tarpeellisia tietoja ovat:

- 1) työnhakijan nimi ja yhteystiedot, äidinkieli, muu kielitaito ja kansalaisuus;
- 2) työnhakijan koulutus ja suorittamat ammatilliset tutkinnot sekä tarpeellisin osin niiden sisältö ja arvosanat;
- 3) työhistoria työtodistuksesta ilmenevine tietoineen;
- 4) asevelvollisuuden suorittaminen;
- 5) erityisosaaminen, työ- ja koulutustoiveet samoin kuin työnhakijan itsensä laatima työnhakuesittely työnantajia varten;
- 6) työsopimuslain 1 luvun 3 a §:ssä ja merityösopimuslain 1 luvun 4 a §:ssä tarkoitetun määräaikaisen työsopimuksen solmimisedellytysten selvittämiseksi tieto siitä, että henkilö on ollut yhdenjaksoisesti työtön työnhakija edellisen 12 kuukauden ajan.

118.2 §

Terveystilaa koskevien tietojen luovuttaminen työnantajalle

4/4

- Työnantajalle voidaan luovuttaa työnhakijan terveystilaa koskevia tietoja vain,
  - jos työnhakija antaa siihen yksilöidyn kirjallisen suostumuksen **ja**
  - jos tiedot ovat välttämättömiä avoimen työpaikan tai kyseisen ammattialan erityisten terveystilavaatimusten täyttämiseksi **taikka**
  - sellaisen työnhakijan työllistymisen edistämiseksi, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä.

118.3 §

**Tietosuojakysymyk
siä kotoutumiseen
liittyen**

Kotoutumislaki

Mihin perustuvat kotolain ohjauksen ja neuvonnan kirjaukset? – vrt. Tietoasetuksen 4 § 1/2

Vastaus:

- Kotolain 10 §:ssä säädetään yleisestä eli matalan kynnyksen ohjaus ja neuvontapalvelusta. Kysymys on sellaisista tiedoista, (ohjausta ja neuvontaa), jotka eivät koske maahanmuuttajaa henkilökohtaisesti. Yleinen ohjaus ja neuvonta tulisi olla kaikille maahanmuuttajille avointa.
- Asiakasta ei ole tarpeen tunnistaa, vaan neuvontaa on tarjottava kaikille sitä tarvitseville. **Kyseessä ei näin ole sellainen kotolain palvelu, joka itsessään oikeuttaisi tallettamaan tietoja henkilöstä.**
- Kotoutuminen ei ole pakottavaa lainsäädäntöä maahanmuuttajalle, eli maahanmuuttajalla on aina oikeus olla kotoutumatta.
  - voi vaikuttaa hänen saamiinsa tukiin tms.
- Jos maahanmuuttaja siis saapuu kunnan neuvontapalveluihin kysymään neuvoa kotolain 10 § mukaisesti, hänestä ei tule tallentaa tietoja ilman suostumusta.

Mihin perustuvat kotolain ohjauksen ja neuvonnan kirjaukset?

2/2

- **Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvontapalvelusta maahanmuuttaja voidaan ohjata saamaan yksilöllistä palvelua, jossa tietojen tallettamisesta on säädetty kotolaissa.**
  - Oikeus tallettaa tietoja alkaa siis joko muulta viranomaiselta saadusta tiedosta (9 §) tai siitä, kun henkilölle tehdään kotolain mukainen palvelutarpeen arviointi. Silloin kyseessä ei ole enää yleinen ohjaus ja neuvonta, vaan henkilökohtainen palvelu.
- Tietoasetuksella on TEM:n mukaan haluttu selkeyttää sitä, että **maahanmuuttajan ei tarvitse tunnistautua ohjaus ja neuvontapalveluissa** ja hänestä ei tule ilman suotumusta tallettaa tietoja näitä kotolain 10 §:n palveluita tarjottaessa.
- Kyseessä ei siis ole sellainen lakisääteinen tehtävä, joka oikeuttaisi ilman suostumusta tallettamaan tietoja.
- Käytännössä tämä tarkoittaa, että **tietoja voidaan tallettaa henkilöistä, joille tehdään palvelutarpeen arviointi, kotosuunnitelma tai osallistuvat palveluihin tai tietojen tallettamiseen on jokin muu kotolain peruste.** Jos henkilö asioi kotoutuja-asiakkaana omiin palveluihinsa liittyen, niin silloin ei ole kyse 10 §:n mukaisesti yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Kiitos

www.kuntaliitto.fi/te-uudistus

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

